Záněty ženských pohlavních orgánů, sexuálně přenosné choroby

Mgr. Štěpánka Žejdlíková



Klasifikace dle lokalizace

- vulvitis = zánět zevních rodidel
- colpitis = zánět pochvy
- cervicitis = zánět děložního hrdla
- endometritis = zánět sliznice dělohy
- myometritis = zánět svaloviny dělohy

Pelvic inflammatory disease (PID) – hluboký pánevní zánět, který postihují ženské pohlavní orgány:

- salpingitis = zánět vejcovodu
- oophoritis = zánět vaječníku
- adnexitis = zánět vaječníku a vejcovodu
- pelveoperitonitis = zánět pánevní pobřišnice pokrývající orgány malé pánve
- parametritis = zánět pánevního vaziva

Klasifikace dle vyvolávajícího agens

- bakteriální
- virové
- mykotické
- parazitární

Klasifikace dle časového průběhu

- akutní zánět – vzniká náhle, má výrazné příznaky
- subakutní zánět – průběh je méně prudký než akutní, ale prudší než chronický
- chronický zánět - méně výrazné příznaky, ale častější trvalé následky
- rekurentní zánět – návratný, opakovaný

Klasifikace dle klinické souvislosti vzniku zánětu

- záněty související s graviditou, porody a potraty
- záněty související s gynekologickými operacemi
- záněty související s nemocemi přenášenými pohlavním stykem (STD)

Vulvitis

Vulvitis

= vulvitida, zánět zevních pohlavních orgánů

- spíše u starších žen, v souvislosti s poškozením povrchových vrstev kůže
- rizikové faktory: obezita, celkové poruchy metabolismu – diabetes mellitus, hepatopatie, anémie

Příznaky

- zarudnutí a otok vulvy
- svědění
- bolest – při pohlavním styku, močení nebo při jakémkoli tlaku na vulvu
- vaginální výtok – může být žlutý, zelený nebo mít nepříjemný zápach
- zhoršení příznaků během menstruace

Příčiny

Bakteriální vulvitis může být způsobena různými druhy bakterií, včetně:

- Lactobacillus
- Streptokoky a stafylokoky
- Escherichia coli (E. coli)
- Gardnerella vaginalis

Další příčiny:

- špatná osobní hygiena, nošení syntetického oblečení, podráždění nebo nechráněný sex (zvyšuje riziko přenosu bakterií)

Rzikové faktory

- hormonální změny - během menstruace, těhotenství nebo po menopauze
- antibiotická léčba – může narušit normální mikroflóru a vést k přemnožení škodlivých bakterií
- syntetické spodní prádlo nebo těsné oblečení – může vytvářet vlhké a teplé prostředí, které podporuje růst bakterií
- poranění vulvy – například po sexu nebo vaginálním porodu
- zhoršená imunita – například u diabetiků nebo osob s chronickými nemocemi

Léčba a prevence

- antibiotika
- místní léčba – masti a krémy
- zlepšení osobní hygieny – doporučuje se vyhnout se používání dráždivých prostředků (např. parfémovaných mýdel) a udržovat vulvu v suchu a čistotě
- užívání probiotik – zejména po antibiotické léčbě
- úprava stravy a životního stylu – zlepšení stravy a prevence rizikových faktorů, jako je nošení volného bavlněného spodního prádla a vyhnutí se dlouhodobému nošení vlhkého oblečení
- dostatečná hydratace – pomáhá udržet zdraví močových cest a genitální oblasti.
- prevence infekcí při sexu – používání kondomů

Zánět Bartholiniho žláz

Bartholiniho žlázy

= párové žláz

- velké asi jako hrášek
- umístěné na obou stranách vulvy
- hlavní funkcí je vylučování sekrece, která zvlhčuje vnější pohlavní orgány

Typy

- Bartholiniho cysta - pokud se vývod žlázy ucpe a tekutina se v žláze nahromadí, může vzniknout cysta (obvykle nebolí a může být bez příznaků, pokud nezvětší svou velikost nebo se neinfikuje)
- Bartholiniho absces - pokud dojde k infekci cysty nebo žlázy, může vzniknout absces (hnisavý zánět), který je bolestivý, zarudlý a teplý, může vést k výraznému zhoršení stavu, včetně horečky a obtíží při chůzi nebo sezení
- Chronický zánět dochází k opakovaným infekcím nebo tvorbě cyst, tento stav může vyžadovat opakovanou léčbu nebo chirurgický zákrok

Příčiny

infekce bakterií:

- E. coli
- Chlamydia trachomatis
- Neisseria gonorrhoeae
- streptokoky, stafylokoky

Příznaky

- bolest
- otok oblasti
- obtížná chůze
- horečka
- zarudlá kůže
- zvýšené CRP a leukocyty



Léčba

- zpočátku konzervativní – klid, obklady, ATB, analgetika
- při rozvoji empyému a abscesu je nutný chirurgický zákrok – incize s drenáží

Postup chirurgického zákroku: gynekologická poloha, dezinfekce rodidel, kryo sprej na absces, incize abscesu, vymáčknutí hnisu, výplach (peroxid vodítku, Betadine), rukavicový drén)

Virová vulvitis

Virová vulvitis

- Condylomata accuminata
- virus Herpes Simplex

Condylomata accuminata - přenos

= genitální bradavice

- způsobeny infekcí lidským papillomavirem (HPV) - konkrétně 16,18
- HPV - sexuálně přenosný virus , u někoho může být asymptomatický průběh - pouze přenašeč

Condylomata accuminata - příznaky

- malé výrůstky nebo bradavice, mohou mít různé velikosti a tvary, mohou být růžové, šedé nebo tmavé (v závislosti na pleti)
- květákový vzhled – bradavice mohou mít vzhled podobný květu květáku, s malými výrůstky na povrchu
- větší bradavice mohou tvořit shluky, které se spojují a vytvářejí větší, zřetelnější léze.
- mohou objevit na vulvě, v pochvě, v oblasti děložního čípku, na penisu, varlatech, v oblasti močové trubice, v konečníku nebo v okolí análního otvoru.
- svědění, bolest nebo krvácení – bradavice mohou způsobovat bolest nebo nepohodlí, zejména při pohlavním styku nebo při hygieně
- možná změna tvaru genitálií, pokud jsou bradavice dostatečně velké







Condylomata accuminata - léčba

- po odstranění relaps u 10-20% případů

- Imiquomid/Imikimod – imunomodulační krém, stimuluje imunitní systém k boji proti HPV, aplikuje se přímo na bradavice
- kryoterapie - nutné opakovaně
- vyříznutí bradavic pomocí skalpelu (CA)
- odstranění laserem, často u větších lézí (LA)

Condylomata accuminata - prevence

- vakcinace proti HPV – Gardasil nebo Cervarix (několik typů HPV), doporučovány pro chlapce i dívky před zahájením sexuální aktivity, ale mohou být podávány i dospělým
- používání kondomů – neposkytují stoprocentní ochranu proti HPV, mohou výrazně snížit riziko přenosu tohoto viru
- omezení počtu sexuálních partnerů a otevřená komunikace o sexuálním zdraví může pomoci snížit riziko nákazy HPV

Virus herpes simplex

- způsobuje infekce u lidí, může postihnout různé části těla, včetně genitální oblasti
- sexuálně přenosná infekce
- inkubační doba je 2-14 dní (v průměru 6 dní)
- dva typy herpes simplex viru: HSV-1 a HSV

  - HSV-1 je častěji spojen s orálními infekcemi

  - HSV-2 je tradičně považován za hlavní příčinu genitálního herpesu, díky orálnímu sexuálnímu styku, může HSV-1 také způsobit genitální herpes

Genitální herpes - příznaky

- často asymptomatický
- bolestivé puchýře nebo vředy - puchýře mohou prasknout, čímž vznikají bolestivé vředy, které jsou často pokryté strupy, tekutina v puchýřích je velmi infekční
- svědění a pálení
- bolest při močení
- vaginální výtok
- Flu-like příznaky: horečka, bolest hlavy, únava a zvětšení lymfatických uzlin
- bolest nebo nepohodlí při pohlavním styku





Genitální herpes - léčba

léčba může pomoci zmírnit příznaky, urychlit hojení ran a snížit riziko přenosu viru na ostatní

- antivirotika - acyclovir (Herpesin, Zovirax), valacyklovir
- topické léky - krémy,masti na postižené místo
- úleva od bolesti - analgetika (paracetamol nebo ibuprofen)

Genitální herpes - prevence

- používání kondomů - neposkytují 100% ochranu, mohou významně snížit riziko přenosu
- vyhýbání se pohlavnímu styku během aktivní infekce
- zdravý životní styl a imunita, zvládání stresu a posilování imunitního systému
- zvýšená hygienická opatření, nepoužívat společné ručníky, žínky atd.
- pokud má matka v období porodu výsev herpetických puchýřů, je indikován primární císařský řez

Kvasinková vulvovaginitida

Kvasinková vulvovaginitida

= vulvovaginitis candidomyceta, vaginální kandidóza

- běžně se vyskytuje až u 75 % žen alespoň jedenkrát za život
- nejběžnějším původcem je Candida albicans

Příznaky

- svědění a pálení v oblasti vulvy a vagíny
- výtok z pochvy – obvykle bílý, hustý a tvarohovitý, bez zápachu
- zčervenání, podráždění nebo otok v oblasti vulvy – sliznice je červená, suchá a může být podrážděná
- bolest při pohlavním styku
- bolest nebo pálení při močení

Příčiny, rizikové faktory

- nevyváženost mikroflóry vagíny, Candida přirozeně žije ve vaginálním prostředí, určité faktory mohou vést k jejímu nadměrnému množení, což způsobuje infekci

- antibiotika – mohou narušit rovnováhu prostředí
- hormonální změny – těhotenství, menstruace, užívání hormonální antikoncepce
- cukrovka – neléčená nebo špatně kontrolovaná cukrovka
- imunodeficience – oslabená imunita (např. HIV, léčba imunosupresivy)
- nevhodné spodní prádlo – těsné spodní prádlo nebo syntetické materiály mohou zadržovat vlhkost, což vytváří ideální prostředí pro množení kvasinek
- nezdravé stravovací návyky – nadměrná konzumace cukrů a sacharidů

Léčba

- topické antifungální léky – krémy, čípky nebo vaginální tablety s obsahem klotrimazolu, aj., aplikace přímo do pochvy nebo na pokožku vulvy, standardní doba léčby je obvykle 3 až 7 dní
- perorální antifungální léky – v závažnějších nebo opakovaných případech může lékař předepsat flukonazol nebo jiné perorální antifungální léky
- úlevové prostředky od příznaků – zmírnění svědění nebo pálení

Prevence

- suché a čisté prostředí v oblasti genitálií – volné, prodyšné spodní prádlo (nejlépe bavlněné)
- vhodná hygiena – pravidelná, ale šetrná hygiena genitální oblasti
- vyhnout se dlouhému nošení mokrých plavek
- vhodná strava – zdravá a vyvážená stravu, omezení příjmu cukrů
- používání kondomů, sexuální zdrženlivost

Cervicitis

Cervicitis

= zánět děložního čípku (cervixu)

- velmi častý problém žen
- akutní x chronický

Příčiny infekční

- bakteriální infekce (např. Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoeae – kapavka)
- virové infekce (např. lidský papillomavirus, herpes simplex virus)
- plísňové infekce (např. Candida albicans)
- parazitární infekce (např. Trichomonas vaginalis)

Neinfekční příčiny

- alergické reakce (např. na spermicidy, latex)
- chemické dráždění (např. použití mýdel, sprejů nebo jiných hygienických přípravků)
- mechanické dráždění (např. po porodu nebo po hysterektomii)
- zranění nebo trauma děložního čípku při pohlavním styku nebo gynekologických vyšetřeních

Příznaky

Akutní cervicitis

- zvýšený výtok z pochvy (obvykle žlutý nebo zelený)
- krvácení mimo menstruaci nebo po pohlavním styku
- bolesti v oblasti pánve
- nepohodlí při pohlavním styku
- pálení nebo svědění v oblasti genitálií
- možné horečky a únava

Chronická cervicitis

- méně výrazné příznaky, ale mohou přetrvávat po dlouhou dobu,m ůže být asymptomatická

Léčba

- dle příčiny
- ATB, antivirotika, antimykotika
- odstranění dráždivých chemikálií
- chirurgická léčba - v závažných případech nebo při komplikacích (odstranění abnormálních tkání)

Hluboký pánevní zánět

PID

= pelvic inflammatory disease, hluboký pánevní zánět

- infekce horní části ženského reprodukčního systému od děložního hrdla výše

Může projevovat jako :

- endometritida (zánět děložní sliznice)
- endomyometritida (zánět sliznice a svaloviny dělohy)
- salphingitida (zánět vejcovodů)
- tuboovariální abscess, pánevní peritonitida, periapendicitida

Příčiny

- nejčastější příčina - pohlavně přenosné nemoci (u osob, které nikdy neměli pohlavní styk,výskyt PID extrémně vzácný)
- hlavní patogeny - Chlamydia trachomatis, Neisseria gonorrhoeae a Mycoplasma genitalium, většinou ale jde o polymikrobiální infekci
- riziko rozvoje PID se zvyšuje u žen s bakteriální vaginózou
- méně často v souvislosti s šestinedělím, potratem, nitroděložním tělískem nebo z lymfatických příčin
- u starších pacientek se často během kultivačního vyšetření detekují E.coli a střevní anaerobní bakterie

Příznaky

- příznaky se mohou lišit v závislosti na závažnosti infekce
- bolesti v podbřišku nebo v pánvi
- nepravidelné krvácení, např. mezi menstruacemi nebo po pohlavním styku
- vaginální výtok, často s nepříjemným zápachem
- bolest při pohlavním styku
- horečka a zimnice (v případě závažnější infekce)
- nevolnost a zvracení
- bolest při močení nebo změny v močení

Diagnostika

- gynekologické vyšetření - palpace břicha, vyšetření pánve pro zjištění citlivosti a zánětu
- mikrobiologické testy - výběr vzorků z pochvy, děložního čípku nebo močového traktu pro testování na sexuálně přenosné infekce (chlamydie, kapavka, a jiné bakterie)
- ultrazvukové vyšetření - pomáhá identifikovat zánět nebo abnormální struktury (např. abscesy, tekutiny v pánvi)
- laparoskopie - v některých případech, kdy je diagnostika nejasná, může být provedeno laparoskopické vyšetření k přímému zhodnocení pánve

Rizikové faktory

- nechráněný pohlavní styk, zejména s více partnery
- sexuálně přenosné infekce (např. chlamydie, kapavka)
- věk - nejvíce ohroženy jsou mladé ženy (15–25 let)
- předchozí PID - ženy, které už měly pánevní zánět, mají vyšší riziko opakování
- IUD (nitroděložní tělísko) - použití IUD zvyšuje riziko PID v prvních měsících po zavedení
- potraty nebo porodní komplikace, které mohou usnadnit vstup bakterií do dělohy

Léčba

- antibiotická léčba - kombinace širokospektrálních antibiotik, které pokrývají jak chlamydie a kapavku, tak další běžné bakterie (např.ceftriaxon, doxycyklin, metronidazol), léčba obvykle po dobu 14 dnů.
- hospitalizace - v případě těžkých příznaků (např. vysoké horečky, silné bolesti, nebo podezření na absces) může být nutná hospitalizace a intravenózní antibiotická léčba.
- chirurgická léčba - drenáž abscesu, odstranění poškozené tkáně (v závažných případech může být nezbytné odstranit postižené orgány)

Komplikace

- pokud není PID správně a včas léčen, mohou nastat závažné komplikace
- neplodnost - chronická infekce může poškodit vejcovody, což může vést k neplodnosti
- mimoděložní těhotenství (ektopické těhotenství) - poškození vejcovodů může zvýšit riziko mimoděložního těhotenství, kdy oplodněné vajíčko implantuje mimo dělohu, často ve vejcovodu
- chronické pánevní bolesti - trvalé bolesti v oblasti pánve, které mohou přetrvávat i po vyléčení infekce
- pánevní abscesy - hnisavé váčky v oblasti pánve, které mohou vyžadovat chirurgické ošetření
- zvýšené riziko HIV v důsledku zánětu a poškození tkání

Sexuálně přenosné choroby

Sexuálně přenosné choroby

= STD

- infekce, které se přenášejí především pohlavním stykem (vaginálním, análním, orálním) mezi infikovanou a zdravou osobou

- u některých dlouhá inkubační doba a asymptomatický průběh, nemocný si nemusí být okamžitě vědom přítomnosti infekce

Sexuálně přenosné choroby

STD lze rozdělit do několika hlavních kategorií na základě typu patogenů

Bakteriální infekce

- Chlamydia trachomatis (chlamydie
- Neisseria gonorrhoeae (kapavka)
- Treponema pallidum (syfilis)
- Mycoplasma genitalium

Virové infekce

- Human papillomavirus (HPV)
- Herpes simplex virus (HSV)
- HIV/AIDS
- Hepatitida B a C

Parazitární infekce

- Trichomonas vaginalis
- Pubické vši

Plísňové infekce

- Candida albicans (kvasinková infekce)

Chlamidie

Chlamydie

- jedna z nejběžnějších pohlavně přenosných infekcí na světě
- původce Chlamydia trachomatis
- často se označuje za „tichého zabijáka“, může být asymptomatická a bez léčby může vést k vážným komplikacím

Příznaky

- často asymptomatický průběh
- neobvyklý vaginální výtok (může být vodnatý nebo žlutý)
- bolest nebo pálení při močení
- bolest v dolní části břicha nebo pánve
- bolest při pohlavním styku
- nepravidelné krvácení mezi menstruacemi



Léčba

- antibiotika - Azithromycin (jednorázová dávka),Doxycyklin (léčba po dobu 7 dnů)
- léčba pro všechny sexuální partnery- důležité, aby všichni sexuální partneři byli testováni a léčeni současně, aby se předešlo opětovnému přenosu
- léčba těhotných žen - léčeny azithromycinem, protože doxycyklin není doporučen v těhotenství

Komplikace

- PID - infekce dělohy, vaječníků a vejcovodů, což může vést k neplodnosti nebo mimoděložnímu těhotenství
- neplodnost - opakované chlamydiové infekce mohou poškodit vejcovody, což ztěžuje nebo znemožňuje otěhotnění
- mimoděložní těhotenství - poškození vejcovodů může zvýšit riziko, že oplodněné vajíčko nebude implantováno v děloze, ale ve vejcovodu
- Reiterův syndrom - zánět kloubů, močového traktu a očí







Kapavka

Kapavka

- jedna z nejběžnějších pohlavně přenosných infekcí na světě

Příznaky

- může být asymptomatická - zejména u žen
- neobvyklý vaginální výtok - žlutý nebo zelený, často zapáchající
- bolest nebo pálení při močení
- bolest v podbřišku nebo pánvi
- nepravidelné krvácení (mezi menstruacemi nebo po pohlavním styku)
- bolest při pohlavním styku.
- gonokoková konjunktivitida - pokud dojde k infekci očí (přenos z genitálií na oči)

Léčba

- důležité, aby byla léčba zahájena co nejdříve, bakterie Neisseria gonorrhoeae může být rezistentní na některá antibiotika, obvykle kombinace ATB
- Ceftriaxon nebo Cefexim ve spojení s azithromycinem nebo doxycyklinem
- léčba pro všechny sexuální partnery, všichni sexuální partneři by měli být testováni a léčeni současně
- opakovaná kontrola, po dokončení léčby kontrolní testy po 1 až 2 týdnech

Komplikace

- PID - zánět dělohy, vejcovodů a vaječníků, může vést k neplodnosti, mimoděložnímu těhotenství a chronickým pánevním bolestem
- neplodnost, mimoděložní těhotenství
- gonokoková konjunktivitida -pokud jsou posstihnuty oči, může způsobit závažné infekce a ztrátu zraku, zejména u novorozenců
- Reiterův syndrom - postihuje klouby, oči a močový trakt. Tento syndrom je častější u mužů



Chlamydie x kapavka

Příčina

- Kapavku způsobuje Neisseria gonorrhoeae, chlamydie Chlamydia trachomatis

Příznaky

- Kapavka často způsobuje výraznější hnisavý výtok, zatímco chlamydie způsobuje vodnatý výtok a častěji je asymptomatická

Léčba

- Obě infekce se léčí antibiotiky, ale kapavka vyžaduje kombinaci antibiotik kvůli rezistenci na některé léky

Komplikace

- Kapavka i chlamydiová infekce může způsobit hluboký pánevní zánět - chronické bolesti v pánvi, neplodnost, mimoděložní těhotenství.V těhotenství mohou být příčinou předčasného porodu.

Syfilis

Syfilis

= Syfilida,příjice, lues, lues venerea

- infekční chronické systémové onemocnění s charakteristickým průběhem střídání příznakového a bezpříznakového období
- původce Treponema pallidum

Syfilis - stádia

- 4 hlavní stádia
  - primární
  - sekundární
  - latentní
  - terciální
- mohou trvat týdny až měsíce, pokud není infekce léčena

Primární stádium

- charakterizováno změnami v místě vstupu infekce
- inkubační doba od infekce k projevům na sliznici či kůži je cca 21 dnů

Příznaky

- pevný, nebolestivý vřed (ulcus durum)
- zvětšení lymfatických uzlin v blízkosti místa infekce (například v tříslech, pokud je vřed na genitáliích)



- v této fázi je syfilis nejvíce infekční

Sekundární stádium

- projev generalizace infekce, dochází k němu do dvou let od primoinfekce, treponemata se množí v krevním oběhu

Projevy:

- kožní exantém – makuly či papuly 0,5–1 cm, červené, mohou být kryté šupinou
- condylomata lata – papuly až hrboly, červené nebo barvy kůže
- leucoderma syphiliticum – depigmentace na krku
- alopecia syphilitica - alopecie ve kštici a vousech, ztráta řas a laterální třetiny obočí
- hepatitis, lymfadenitis (trvá 2–8 týdnů), od 6. měsíce v 25 % příznaky neurologické – akutní syfilitická meningitida.

První i druhé stádium je nakažlivé











Latentní stádium

- pokud se pacient neléčí, přichází latentní fáze
- příznaky syfilis vymizí, ale bakterie zůstávají v těle
- infekce může přetrvávat v těle po mnoho let (i bez příznaků)
- pacient není infekční, těhotná žena může nakazit plod
- - v této fázi je syfilis stále léčitelný, ale bez léčby může přejít do terciárního stadia

Terciární stádium

- postižení nemusí projít všemi stádii nemoci, terciární stádium se rozvine jen u třetiny nemocných
- pokud syfilis není léčen, může přejít do terciárního stadia po několika letech (až 20 let po počáteční infekci)

V této fázi může syfilis způsobit závažné zdravotní problémy

- poškození srdce - aortitida, aneurysma aorty
- poškození nervového systému -paralýza, demence, slepota, ztráta sluchu)
- poškození orgánů - poškození jater, kostí a dalších orgánů

- neinfekční pro ostatní, ale pro infikovaného jedince je stále velmi nebezpečná

Terciární stádium

Projevy

- gummata - ostře ohraničené hrboly (na kůži i vnitřních orgánech), červené, tuhé, vzniká vřed a vytéká vazká žlutavá tekutina, hojí se depigmentovanou jizvou
- kůže – syfilis noduloulcerosa - papuly a hrboly splývající do ložisek temně červené barvy, hojí se v centru atrofickou pigmentovou jizvou







Léčba

- ATB léčba - penicilinu
- osoby alergické na penicilin lze použít doxycyklin nebo tetracyklin
- léčba všech sexuálních partnerů
- kontrolní testy - obvykle po 3, 6 a 12 měsících

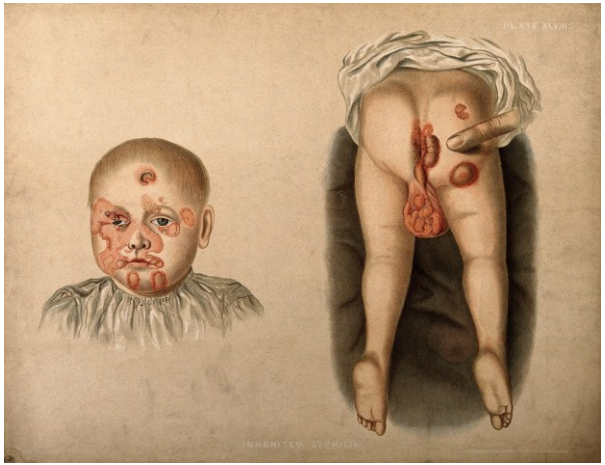
Vrozená syfilis

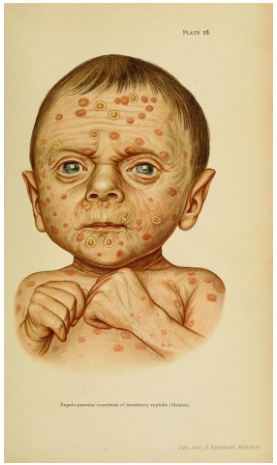
- vzniká transplacentárním přenosem nemoci z matky na plod
- lze ji 100% zabránit odhalením infekce (těhotenských skreening) a její včasnou léčbou
- v ČR se přesto stále objevují ojedinělé případy, nejčastěji u matek s nesledovanou graviditou závislých na injekčním užívání drog

Syfilis congenita praecox

- vzniká při starší infekci matky či při nákaze matky ve druhém polovině gravidity
- manifestace v novorozeneckém věku
- postižení kostí, povadlá, žlutavá, stařecká, ochablá kůže
- výrazná anémie, neprospívání, koryza (krvavá rýma)
- příznaky sekundární fáze u dospělých
- plod se rodí obvykle předčasně, většina dětí zemře do jednoho roku života

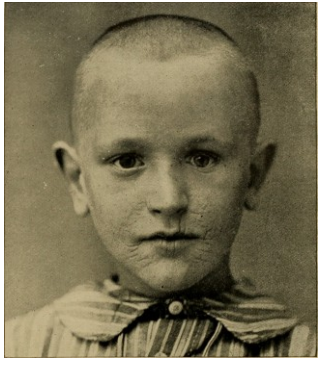


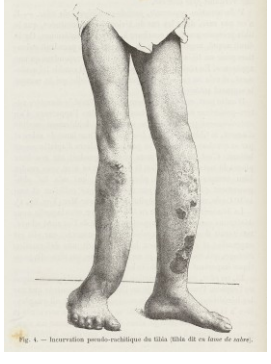


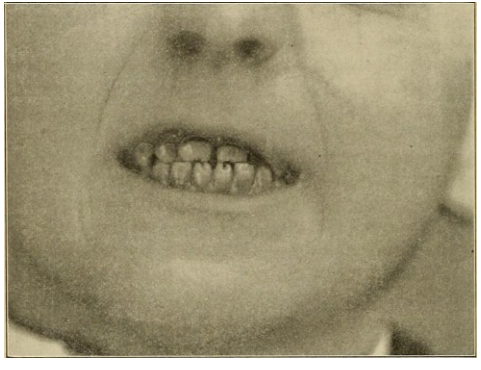


Syfilis congenita tarda

- vzniká při latentní infekci matky
- způsobuje problémy až později v dětství
- deformity kostí, může vést k bolesti kostí, otokům nebo nepravidelnému růstu, problémy s kolenními nebo loketními klouby, zlomeniny nebo problémy s pohyblivostí
- Parrotovy rýhy, sedlovitý nos, gotické patro, šavlovité tibie
- Hutchinsonova trias (slepota – zkalení rohovky, nedoslýchavost způsobená postižením vnitřního ucha – vestibulární hluchota, soudkovité řezáky)









AIDS/HIV

AIDS/HIV

- virus HIV způsobuje ztrátu obranyschopnosti u člověka, napadá T-lymfocyty a makrofágy, vede k selhání imunity
- AIDS je konečná fáze HIV infekce - nastává, když je imunitní systém těla vážně poškozený a nedokáže se bránit proti běžným infekcím, rakovinám a dalším onemocněním, která by normálně zdravé tělo mohla zvládnout
- ne každý, kdo má HIV, se dostane až do fáze AIDS

Fáze

- akutní fáze HIV infekce - nastává krátce po nákaze HIV a trvá několik týdnů, v těle je vysoká koncentrace viru, příznaky podobné chřipce (horečka, bolesti v krku, zduřelé lymfatické uzliny), HIV je velmi infekční
- asymptomatická fáze HIV - neexistují žádné příznaky a člověk se cítí relativně zdravý, může trvat několik let, postupně poškozuje imunitní systém
- AIDS (konečná fáze HIV), bez léčby může HIV vést k oslabení imunitního systému, což vede k rozvoji AIDS (když hladina T lymfocytů klesne pod určitou hodnotu, obvykle pod 200 buněk na mikrolitr), mohou se objevit závažné infekce a nádory,

Komplikace

Opportunní infekce

- tuberkulóza (TBC), cytomegalovirová retinitida (může způsobit ztrátu zraku), bakteriální infekce (záněty plic nebo střevní infekce)

Rakoviny související s AIDS:

- Kaposiho sarkom (typ rakoviny kůže a vnitřních orgánů), Non-Hodgkinův lymfom (rakovina lymfatických uzlin), Invazivní cervikální karcinom

Výrazné hubnutí (kachexie) a vysoké horečky, ěžká únava a vyčerpání

Neurologické příznaky

- ztráta paměti, deprese, kognitivní poruchy, nebo demence

Léčba

- k léčbě se používá kombinace antivirotik (potlačují replikaci viru, dochází ke zlepšení buněčné imunity)
- antiretrovirová terapie (ART) - kombinace léků, které blokují různé kroky v životním cyklu HIV viru - potlačují množství viru v těle, ART se užívá dlouhodobě, obvykle každý den, cílem je udržet virovou nálož na co nejnižší úrovni
- profylaxe, diagnostika a léčba oportunních infekcí
- léčba probíhá v AIDS centrech

HIV infekce v těhotenství a u novorozenců

- HIV se může přenést z matky na plod/novorozence během těhotenství, porodu a kojení
- u všech těhotných žen se vyšetřuje sérologie HIV
- HIV-pozitivním ženám se v těhotenství podává kombinace antivirotik ke snížení rizika přenosu infekce HIV na plod/novorozence
- porod probíhá na specializovaném pracovišti (na Bulovce) a je veden císařským řezem za současného podávání infúze zidovudinu
- novorozenci se ihned po narození nasazují antivirotika
- kojení je kontraindikováno
- péče o HIV pozitivní ženy je centralizována do AIDS center.
- nejčastější závažnou komplikací HIV-pozitivních dětí je pneumonie, vrchol výskytu je mezi 3. a 9. měsícem věku a má 50% úmrtnost, mezi další závažné komplikace v 1. roce věku patří neprospívání a progresivní encefalopatie (dysfunkce mozku)
- od zavedení screeningu HIV u těhotných a antiretrovirové léčby výrazně klesl počet infikovaných novorozenců

Pubické vši

Pubické vši

- paraziti, kteří se živí krví a obvykle se vyskytují v oblasti genitálií
- mohou infikovat i jiné části těla, jako jsou podpaží, řasy nebo bradavky
- přenášené přímým kontaktem mezi lidmi, nejčastěji pohlavním stykem
- mohou se také šířit prostřednictvím kontaminovaných oděvů, ložního prádla nebo ručníků

Příznaky

- svědění, způsobeno alergickou reakcí na jejich sliny
- viditelné vši a vajíčka (tzv. hnidy)
- zánět a podráždění







Léčba

- jednoduchá a zahrnuje použití speciálních pedikulačních přípravků, které zabíjejí vši a jejich vajíčka
- mechanické odstranění - vybírání vší a hnid
- opakování léčby - za 7–10 dní
- údržba osobní hygieny - praní a dezinfekce - všechny osobní předměty (např. ložní prádlo, oblečení, ručníky) by měly být vyprány na vysokou teplotu (ideálně 60 °C) nebo sterilizovány, věci, které nelze prát, lze dát do mrazničky na 24 hodin, aby se zahubily vši a jejich vajíčka

Prevence STD

Prevence STD

- klíčová pro ochranu zdraví a prevenci šíření infekcí, ideální je kombinace různých metod, které snižují riziko nákazy
- použití kondomů - nejúčinnější způsob ochrany proti většině sexuálně přenosných chorob, důležité, aby kondom nebyl poškozen
- pravidelné testování na STD, otevřená komunikace s partnerem o zdravotním stavu a testování na STD
- očkování proti některým STD - očkování proti HPV, očkování proti hepatitidě B
- omezování počtu sexuálních partnerů
- udržování dobré osobní hygieny (mytí pohlavních orgánů před a po sexu - minimalizace rizika infekcí)